

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ES VASARNAP KIVÉTELEVEL.

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán külföldre:
 Egész évre 10 frt — kft
 Félévre 5 — —
 Negyedévre 2 — 50
 Egy órára 1 — —
 Egyes szám 4 kr.
 A lap szellemi részét illető minden köz-
 viszony a szerkesztőségbe (Főter 1828. sz.)
 barmintre küldendő.
Előfizethető helyben:
 Főleged K. Lajos könyvtároskodásban
 és a kiadóhivatalban. (Főter 1828. sz.)
 alatt.)

Hirdetési díj:
 Négy hasábon petit sorból 5 kr. Nagyból
 terjedelmű a főbbesztől hirdetések alk-
 esztől jutányos áron vételnek fel. Bőve-
 díj minden külön bejelölésért 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló
 újdonság sora 50 kr.
 Nyilvántartási költségek minden petit sora
 30 krajczár.
 Hirdetések fölvezetnek a szerkesztőség-
 ben az kiadóhivatalban. Főter 1828.
 alatt.)
 Kéziratok nem adóznak vissza.

ÓGÉPEK
 haságnak utmutatója legyen.
 e jelvényét egész indoko-
 zozzassék, miért is a t. kö-

ÓGÉPEK
 hirtetések.
 tartalmazniok kell.
 RÉSZEVTÁRSASÁG
 ann-palota.

ett
játék

december 6—14-ig.

korona	korona
600000	600000
400000	400000
200000	200000
100000	100000
50000	50000
20000	40000
15000	30000
10000	40000
8000	80000
6000	162000
2000	200000
1000	200000
200	230000
100	2000000

SORSJEGYEK ÁRAI:
 teljes sorsjegy.
korona.
 ken kaphatók.
 zgatóság.

JÁTÉK
 gy.
 gy jutalommal.
 tékben

ONA
 pesten.
 4. korona.
 második osztályra vonatkozó
PEST,
 vita-ter 3.
 10 fillért, ajánlott levelekért

Meghívás.

Tisztelettel kérjük pártunk nagy választmányának összes tagjait, különösen pedig az eljáró urakat, hogy f. hó 24-én, kedden d. u. 5 órakor a függetlenségi-kör helyiségében tartandó választmányi ülésen, rendkívül fontos és sürgős ügyek tárgyalására teljes számban megjelenni méltóztassanak Debreczen, 1895. szept. 23.

Az elnökség.

A martirok.

A történelem sok tragikus esetet jegyez fel a martiromságról. Nem szólnak például azokról, kiket Nero szurokba öntve fákyaként égetett el Rómában. Nem említjük fel az eperjesi vérpád martirjait sem, hiszen ezek története már nagyon régi. Csak egy futólág jutnak eszünkbe azon korból is, midőn Hóra és Kloska a kastélyokat égették, dúlták és rabolták; midőn a magyar nemesek vérében gázoltak, a következő epizódok: Egyszer hódmezővásárhelyi és turi béres és juhász legények, a puszták délibabjainak tündérvjátékán ábrádozva, azt képzelték el, hogy ők kuruczok, s nagy emlékü egykori urok, a már akkor boldogok álmatl alvó Rákóczy katonái. Lóra kaptak tehát, hogy felkeressék Turi Pált a turi kuruczok vezérét, Senkit nem bántottak a boldogtalan ábrádozókat. Ez a bolond ábránd volt az egész bűnök. Ezért nehányat felnégyeltek közülök, mint a mészáros a barmot, és eldarabolt hulláikat Hódmezővásárhelyen és Turon négy felé szögezték ki. 1754-ben történt ez. Hát Martinovicsnak s társainak, kiknek fejk a budai vérmező porába hullott, mi volt bűnök? Ábrádoztak a szabadságért, egyenlőségért, testvériségért,

hogy Hóra és Kloska utódai is élvezzék az emberi jogokat a légynek sem ártott közülök egyik sem. Ez is régen volt.

Hát Kossuth Lajos, Lovassy s társaik mit vétettek, kik a budai kaszamatákban szülődték? Nagy szívők a nép-szabadságért, a haza boldogságáért do- bogott

Azon álmodoztak, hogy a haza nagy s népe boldog, szabad legyen. Még Hóra és Kloska utódai is.

Hát a 13 vértanu Aradon, s másutt annyi meg annyi.

Vessünk fátyolt a multakra. Hiszen megtesszük mi ezt; csak minduntalan fel ne tépnék az események.

Mert azok az oláh martiroknak nevezett urak, a váci és szegedi állami fogházakból hazautaztukban tapostak erre a fátyolra, tépdesték azt, hogy ők is arcukra huzzák, s ennek árnyában a szenvedés szatirját játszik jól táplált testükön. Így tárultak elénk most az igazi vértanuság vérfagyaláló képei a multból csak úgy futólág.

Ugyan Rátiu, Lukácsiu és többi társaik a szegedi és váci fogházakban, hal- lották-e híret annak az alföldi felnégye- lésnek, vagy Martinovicsnak, vagy Kos- suth, Lovassy bebörtönöztetésének, vagy az aradi borzasztó napnak, vagy a jó- zsefstádi kaszamatáknak, s az ott csörgő rabláncoknak?

Igaz, hogy ezen vérfagyaláló vértanu- ság áldozatai csak magyarok voltak, kik hazájuk függetlenségeért, népünknek boldogságaért ábrádoztak. Nem gyilkol- tak, raboltak, nem gyújtogattak mint Hóra és Kloska. Nem ragadtak fegyvert, hogy polgártársaik, testvéreik vérebe gá- zoljanak. Nem darabolták a hazát rés- zekre, sőt ellenkezőleg, ennek egysége- ért, sérthetlenségeért küzdöttek. A ha- zát, melynek földjén születtek, mint szent bölcsőjüket imádták. Annak alkotmányos szervezete, abban a jognak tisztelete bib- liájok zsolozsmája volt.

Igen. A vérfagyaláló vértanuság ezen áldozatai magyarok voltak. Ők a haza

nagyságáért függetlenségeért, a népsza- badságáért ábrádoztak, ott a piszkos kaszamaták földalatti üregeiben, a férgék társaságában. Vaslánczaik csörgése volt altató zenéjük, avult, rothadt szalmazsák- jaikon, ha ugyan ilyen is volt mindig.

Miért nem születtek ők Rátiuknak, Lukácsiuknak? Miért nem hirdették, hogy a Kárpát alatti föld elosztandó, és szerte darabolandó, mint volt a honfoglalás előtt, Szvatopluknak, Mén-Maróthnak, s a Balkán hasadékaiban leskelődő oláh- hoknak, kiket onnan is kiűzött a török, s nyughelyet az erdélyi havasokban ta- láltak, hol a magyar fegyverek védelme alatt bölcsőjét lelé Rátiu, Lukácsiu s más földosztó hálás ivadék.

Ha Rátiuknak, Lukácsiuknak s e fajta hálás ivadék nemzedékeinek szü- lettek volna a magyar vértanuk, s hir- dették volna e haza eldarabolását, s a magyar nemzedék pusztulását, nekik is lehetett volna szerencsájük a szegedi s váci állami fogház szalonjaihoz, hol vizitáló barátok társaságában, vidám be- szélgetés és pezsgőzés közepette nagy hangon szidhatták volna ennek a nyomorult magyar államnak figyelmetlensé- gét, hogy éjjeli nyugalmuk biztosítására, ruganyos matrácokról és selyem pap- lanokról nem gondoskodott.

Szegény Lovassy, a helyett, hogy büzös börtönöd falai közül örülten tá- voztál, most Rátiu és Lukácsiuval pa- naszolhattad volna Európának, hogy ez a bolond magyar, a látogatás fogadásá- ra szánt 6 órát kettőre merete leszállí- tani a börtönben, s az oláh mártírság- nak társas örömeit, ennyiben merészelté megrevíditeni.

De hát mint mindennek, úgy vége van a szegedi s váci oláh mártírság- nak is. A kegyelem vetett véget a dí- csőségnek, s folytathatják — ha úgy tet- szik — a hazaárulást s a magyar nem- zet pszichológusát, mert a szegedi s váci mártírellet ugyan valami elrettentő pél- dával nem szolgálhat.

Próbálják csak meg e műveletet a

szent Oroszországban, akkor aztan ér- dekes tanulmányra tehetnek szert, a szi- bériai olombányák s a váci és szegedi fogházak között.

Szederkényi Nándor
 orsz. képviselő.

A püspökök pásztorlevele.

Ma végre színről-színre láthatjuk azt a rég ígert, megjelenése előtt is annyi magyara- zattal kísért püspöki pásztorlevelet, a melyet a szabadelvű közvélemény némi aggodalommal, az elvakult klerikális tábor pedig vad remény- séggel várt.

Az aggodalom fölösleges, a remény hiu volt. A püspökök pásztorlevele józan, okos és hazafias és mindenütt, a hol sokra becsülik ez ország békéjét, jölétét és haladását, jó be- nyomást kell, hogy keltsen.

Bármily különösnek tessek is, de elisme- ró szavakat kell használnunk, pedig különös dolog nem történt. Mindössze okosoknak és hazafiasoknak bizonyultak azok, akiknek ez legszentebb kötelességük. Nem az ő hibájuk, hogy ez érdemszamba megy. Az állam gyen- geségi állapota, mely úgy felekezeti, mint egyéb kérdé-ek elvadását idezte elő, ez ered- ményezte azt a sajnos állapotot, hogy kötele- ség teljesítéseért is elismerés jár.

Denique Magyarország főpapi kara ke- resztényi türelemmel belenyugodott a dolgok új rendjébe. A reformtörvényekkel szemben nem foglalja el azt az álláspontot, melyet jó- nak látott az 1868. 53. t.-cz. ellen érvényesi- teni, végrehajthatlannak mondvá azt. Talán a konzekvenciák mérlegelése is hozzájárult az új álláspont elfogadásához. A 68-iki tör- vényjavaslattal szemben követett eljárás egye- nes konzekvenciája volt a reformra való tö- rekvés ennek érvényesülése. Némi jónakarat- tal tehát, a liberális haladás e művért, kö- szönetet is lehetne mondani azoknak, akik makacs ellentállással, erőszakosan az új utra tereltek az országot. Azok dolgoztak (ha öntudatlanul is) a reformok érdekében, akik- nek saját érdeke éppen az ellenkezőt követelte volna.

A bekülekény bang tehát érhető. Mintha a „mea culpa, mea maxima culpa” is kibang- zának belőle.

A hosszas agitáció, elkeseredett közde- lem meglepő utóhangjaként, az a vigasztalás is felhangzik a pásztorlevélből, hogy más or- szágekban is megvan a polgári házasság, a nélkül, hogy az Egyháznak bármily baja is esett volna. E „felfedezésnek” is örülünk. Lám csak egy kissé nyugodtabban kell gondolkozni

s a kulcsár jó pénzért szívesen ellátna ben- nünket. Nagy ut áll még előttünk s a lovak is fáradtak.

— Már hogy ma éjjel én ebben a kas- télyban haljak? Nem, János, ebből ugyan sem mi sem lesz. Faradt vagyok nagyon, a záport is meguntam, de azért csak menjünk.

Kocsisom kedvetlenül vágott a lovak kö- zé. A zápor még dühösebben kezdett zuhogni, a ned-es éj mindjobban alászállt s kocsink lomhán lubiczkolt a sáros, szennyes, sötét uta- kon át a több órányira eső vasúti állomás felé.

Olyan, mint . . .

A kocsiba fogott ló olyan mint a na- rancs: hámozni kell.

A hajnal olyan mint a puha deszka: hasad.

A fiatal ügyvéd olyan mint a kezdő szí- néz: ügyetlen.

A vasúti gyakornok olyan, mint az árva legény: nincs rózsája.

A papi olyan mint a rendetlen hivatal- oúk: ráirnak.

A virsli olyan mint a zsák: mind a két vége be van kötve.

A mes-ze láthatáron levő hegy oldala olyan mint az ijedt ember: kívül-zöldül.

A tolvaj olyan mint az ártatlan bakfis: szabad megcsipni.

A palota olyan mint az angyal: szárnyai vannak.

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

Szülőföldem.

Nincs szebb a világon
 A csillagos égnél,
 A csillagos égnél,
 Tündér seregénél.

— Csak az a darab föld,
 A hol én születtem. . .
 Az az égnél is szebb,
 Véges-véghetetlen!

Onnan veszi magát
 Az egész ég képe,
 A tejut : a Tisza
 Visszatükrözése.

Mikor az odafönt
 Ezüstszinben játszik :
 A Tisza ezüstös
 Pikkelye csillámlik.

S az ezer pásztorlúz
 Pirosló viszfénye;
 Ezer csillagképpen
 Vetődik az égre.

Még az a felhő is,
 Az is Tisza-menti. . .
 — Az én hazajáró
 Lelkemet jelenti!

Szabolcska Mihály.

Királynóta.

Ferenz József de jól tetted
 Hogy megnézed ezt a földet.
 Eljöttél a közepébe : —
 Áldjon meg az Isten érte!

Mégis sir a lelkem hurja :
 Csak visszamegy Bécsbe újra . . .
 Pedig, ha itt megzerened,
 Sok bajodat elfelednéd!

Neked adnánk, ami jó van,
 Sikon, völgyön, mély folyóban.
 Szinborunkat, szimzünköt,
 Az eleje életünket!

Édes apánk! — ugy tisztelnék
 Gyerekszívvvel megölelnék.
 Kilesnénk a kivánságot :
 Sose lesz jobb kivánságod.

Gyere ki a Tiszapartira.
 Magyar vizre, egy itálra.
 Majd de édes, jaj de tisztá :
 Hogy fájjon a szíved vissza.

Móra István.

A kastély.

Irta : Endrődi Sándor.

Zuhogott a zápor A Szitnya megáradt s előntötte az egész vidéket. Viz alatt állt az országot s köcsim tengelyig járt a szennyes lében, a puha, olvadó sárban. Egy hitvány kis taluba értünk, melynek egyetlen utcája még rondább volt, mint az országot.

A fából és fecskerakásból összetakolt szomorú házikók, a dűledező palánkok, a konyhafüsttől megszenesedett szarufák — csu- pa viz, csupa sár.

A nyirkos kőd rátapadt mindenre. Itt-ott meztlábos, rongyos gyermekek álltak az eresz alá helyezett durva és nedves gerendákon, ajkuk szederjes volt a hidegtől, s szinte hallottam a foguk vaczogását.

Az egyik kapufélfé előtt, mely kissé ha- sonlított az aka-ztófához is, lomhán és bután pipázott egy tót, fején zsirtól és esőtől fenylő rengeteg kalap, arczán végtelen, bamba kö- zöny. Szemei belemeredtek a nyirkos levegőbe s azt hiszem, csak létezett, nem gondolkozott.

A falunak minden házáról leritt a nyo-

